ANUL XXV.—No. 48.—Luni 19 Februarie 1907.

5 bani în România.—10 bani în străinătate

ABONAMENTE
ROMANIA: STRĂINĂTATE
L. 4.65 3 luni 10 lei
„ 9.15 6 luni 20 „
„ 18. Un an 40 „
Abonaţii primesc gratuit „UNIVERSUL LITERAR" colorat

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ

ANUNCIURI
Pag. III Linia corp 7 Bani 40
Pag IV „ 20
Inserţii şi reclame 1.25 linia

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
— 11, Strada Brezoianu 11, Bucureşti —

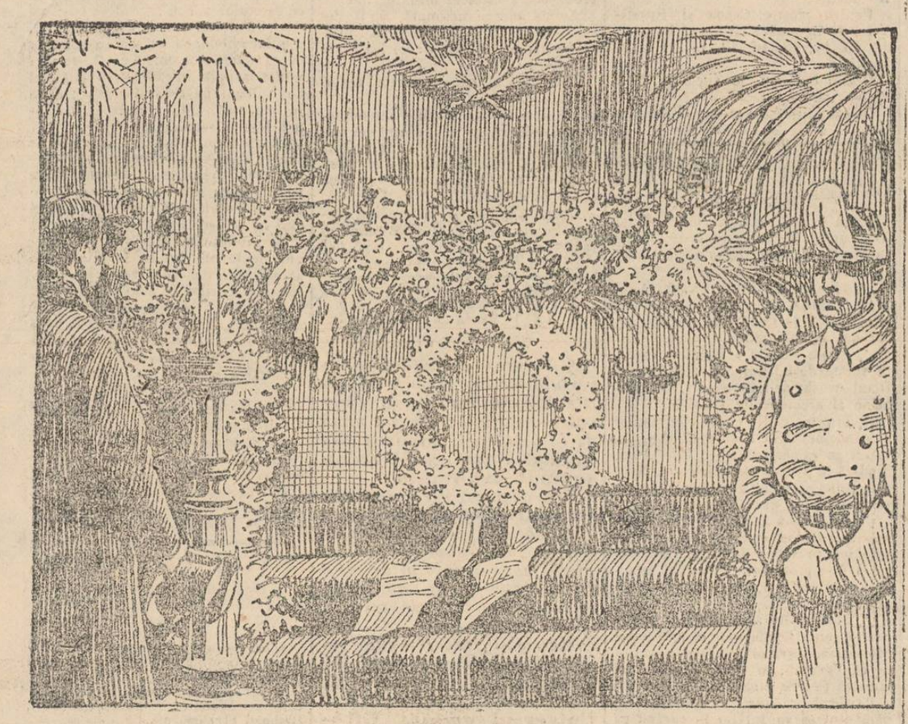

Funeraliile generalului Lahovary; catafalcul din biserica Albă.—(Vezi articolul)

Calendar pe anul 1907

Ortodox

Duminecă, 18 Februarie.— Leon Papa Romei

Catolic

Duminecă, 3 Martie.—Cunigunda
Soarele răsare 6.51; apune 6.04

Bucureşti, 18 Februarie.

Chestia arendărei moşiilor

Proiectul de lege, depus la Senat din iniţiativă parlamentară, privitor la arendarea moşiilor, a întîmpinat multă simpatie în unele părţi, dar şi critică aspre în alte părţi.

Am relevat acum câte-va zile comentariile făcute asupra acestui proiect de către „România economică şi financiară". Vom face astă-zi loc aci observaţiunilor pe cari ni le comunică d. G. Sturdza, fost deputat şi fost senator, printr'o scrisoare din care extragem următoarele:

„Daţi'mi voe să examinăm acel proect de lege din toate punctele de vedere *practice*.

După legea fiscală, dările principale mai plătesc, 11 şi 12 la sută ca zecimi adiţionale, după proectul d-lui Codrescu, proprietarii de moşii ar plăti, în caz când nu-şi exploatează, ei însişi moşia lor, 30, 40 şi 50 la sută ca taxă fonciară; adăogându-se zecimile adiţionale, acele taxe devin: 66, 88 şi 110 la sută de lei venit; ceea-ce ar face, ca proprietarul de moşie care locuesce în străinătate, să mai dea alte 12 la sută din alte venituri pe lângă arenda moşiei, pe care ar încasa-o Statul ca taxă principală şi taxe adiţionale.

Un singur lucru lipseşte proectului întocmit de d. Codrescu; că n'a prevăzut că în caz când proprietarul n'ar putea plăti şi cele 12 la sută ce nu produce moşia sa, să aibă a sta la Văcăreşti, până la achitarea acelui rest cu n s'ar încasa din venitul moşiei arendată la streini.

Vă rog să bine voiţi a vedea mcrurile cum sunt iar nu cum se par la prima vedere; d. Codrescu ar putea propune să se interzică arendarea moşiilor, cultivarea forţată pentru proprietarii de moşii, făcută de ei înşişi; să se determine cât să se dea muncitorilor şi cât să rămână proprietarului, în caz când ar exploata moşia întrebuinţând munca locuitorilor plugari, etc.

Soluţia înbunătăţirii soarteĭ ţăranului stă în acestea: instrucţia şi deşteptarea judecăţiĭ luĭ, asupra adevăratelor luĭ interese, cari sunt: chibzuinţa la muncă; sîrguinţă şi economie; închiderea circiumelor, în care îşi perde tot avutul şi puţina chibzuinţă ce o mai are; şi să se facă *o administraţie de ocrotire* în contra celor cari, în puterea avutului şi poziţieĭ lor sociale, încalcă drepturile ţăranului.

In aceste staŭ cele ce trebue făcute, ca ţăranul român să ajungă a fi şi el un om, cum sunt ţăranii nemţi, danimarcezi, norvegieni, suedezi, cari nu numaĭ că sunt avuţi, dar îşi cunosc *drepturile* şi *datoriile*, pe când ţăranul român crede că are numaĭ drepturi şi nici o datorie, cum se pare că este credinţa noastră a tuturor, începênd de la Vlădică şi scoborîndu-ne până la opincă!

Vă rog a face uzul ce veţi crede maĭ bun, în interesul adevărului şi deşteptarea tuturor, cari cer marea cu sarea, fără a ţine socoteală de cum şi în ce fel trebue să privim starea noastră sufletească".

DIN UNGARIA

(Corespondenţă part. a ziarului «Universul»)

Budapesta, 15 Februarie.

Situaţia politică

Ziarele de aici se ocupă cu conferenţele ministeriale cari s'aŭ ţinut eri, atât aici, cât şi la Viena. Asupra hotărîrilor luate în aceste conferenţe nu se ştie până acum nimic positiv, din care causă se fac fel de fel de combinaţiuni. In unele cercuri politice se afirmă că ambele guverne intră cu dispositiuni pesimiste în noulle tratative şi că aceste vor avea ca resultat numaĭ imposibilitatea uneĭ înţelegeri şi că prin urmare chestiunea de separaţiune va ajunge pe tapet cât maĭ curînd de cât se credea până acum.

Afară de aceea se maĭ dă expresiune părereĭ că maĭ multe chestiuni din complexul pactuluĭ s'ar fi rezolvat în sensul amintit maĭ sus.

Un ziar oficios desminte însă aceste combinaţiuni, zicênd că numeroasele şi complicatele chestiuni de drept public şi economice, pe cari le vor avea să le rezolve în principiŭ miniştriĭ ambelor guverne, sunt atât de strîns legate unele de altele în cât nici nu se poate închipui rezolvarea în mod deosebit a uneia saŭ alteia probleme.

Zilele trecute a apărut la Viena în limba germană o interesantă broşură sub titlul „Dreptul pactuluĭ şi politica pactuluĭ" al căreĭ autor este profesorul universitar vienez Frideric Tezner. Din această broşură reproducem următorul pasagiŭ interesant:

„Ungaria nu voeşte legăturĭ maĭ strînse cu Austria, care este Stat de naţionalităţi şi caută deplină neatîrnare economică şi militară, numaĭ fiind-că îşi teme domnia de rasă asupra naţionalităţilor din ţară. Teritoriul vamal independent, armata, diplomaţia naţională le va servi ca mijloc pentru a întări hegemonia maghiară, împotriva naţionalităţilor. Statul naţional e ceva nefiresc, anormal.

Tendinţele de a răpi limba şi de a desnaţionaliza, sunt un păcat în contra omenireĭ şi din partea maghiarilor sunt cu atât maĭ păcătoase cu cât eĭ nu sunt în stare de a da naţionalităţilor, în schimb, folosul uneĭ culturĭ vechĭ şi universale".

Această broşură a produs mult sânge rĕŭ între şoviniştiĭ maghiarĭ.

Atentat sângeros

Din Miskolcz se anunţă următoarele cu data de eri: Azĭ dimineaţă, în revărsatul zorilor, în timpul uneĭ petreceri într'un restaurant, sub-locotenentul de husarĭ Paul Szatmary-Kiralyi se luă la ceartă cu funcţionarul Coloman Mindszenthy în cursul căreia sub-locotenentul trase sabia şi lovi pe Mindszenthy la braţul stâng făcêndu-i o rană de 35 cm. După aceea îl maĭ răni la cap şi la mâna dreaptă. Prefectul poliţieĭ, care se afla din întâmplare acolo, somă pe sub-locotenent să-şi predea sabia. Ofiţerul refuză şi luându-se la ceartă cu prefectul poliţieĭ îl răni pe acesta grav prin maĭ multe lovituri de sabie. După o versiune, prefectul ar fi încercat să smulgă ofiţerului sabia, din care causă acesta îl lovi. Prefectul poliţieĭ a fost transportat la spital, iar Mindszenthy la domiciliul sĕŭ. Sub-locotenentul s'a presentat singur la comenduire.

Crişan.

CRONICI FEMININE

Somnul copiilor

Azĭ mă voiŭ ocupa de somnul copiilor. Din causa ignoranţeĭ părinţilor, mulţi copiĭ aŭ obiceiurĭ proaste în ceea-ce priveste somnul. Uneori aceste obiceiurĭ le capătă din cea maĭ fragedă copilărie din causă că mama orĭ doica 'l scoală din somn, numaĭ ca să fie admiraţi de mosafirĭ.

Trebue să se hotărască un ceas pentru culcatul copiilor, şi să nu se îngădue nicĭ o abatere de la această regulă. Fie-care copil trebue să-şi aibe patul sĕŭ. Nu ne dăm în deajuns seama de toate neajunsurile, morale saŭ fizice, ce resultă din faptul că 2 copiĭ dorm într'un pat.

Copiiĭ având diferite temperamente influenţează unul asupra altuia, şi maĭ tot-d'auna în dauna amîndorura.

Dacă observaţi o frămîntare nervoasă la copiiĭ d-v., maĭ ales dimineaţa, şi când eĭ dorm împreună, despărţiţi-i îndată şi notaţi rezultatele. Unul din copiĭ poate fi foarte nervos, pe când cel-l'alt e liniştit, şi urmarea e că somnul amândorura e compromis.

Din cea maĭ fragedă copilărie, deprindeţi-vĕ copiiĭ cu ceasurĭ regulate de somn, şi nu începeţi a vorbi pe soptite şi a umbla în virful călcâielor când doarme copilasul. Obicinuiţi-l să doarmă în sgomotul obicinuit al caseĭ. Fireste că, precât e cu putinţă, copiiĭ nu trebue să doarmă în odaia în care stă toată familia.

Silvia.

TRIBUNA LIBERA

Proiectul pentru unificarea pensiunilor

In proiectul de lege relativ la unificarea anilor de pensie a funcţionarilor cari aŭ servit la Stat, judeţ şi comună, se prevede că, anii serviţi fără reţinerĭ, nu vor fi socotiţi la lichidarea pentru regularea la pensie, *daca acele reţinerĭ nu vor fi depuse complect, în termen de treĭ anĭ.*

Acest termen de treĭ anĭ este prea mic, pentru că nicĭ un funcţionar nu ar fi în stare să depună lunar, din salariul sĕŭ, reţinerile. Un exemplu:

Un funcţionar avênd 10 anĭ serviţi la judeţ şi comună fără reţinerĭ, cu un salariŭ de 200 leĭ pe lună, ar trebui să depună 66 leĭ şi 66 banĭ pe lună din 180, cât primeşte, ast-fel că nu i-ar maĭ rămânea, pentru existenţa luĭ şi a întregeĭ luĭ familiĭ, de cât 113 leĭ şi 34 banĭ, sumă care, în starea de scumpete în care trăim, este cu totul insuficientă pentru întreţinerea uneĭ familiĭ şi ast-fel va fi nevoit a nu maĭ depune acele reţinerĭ.

Daca însă termenul ar fi de 5 anĭ, precum este prevĕzut în legea pensiilor în vigoare, acelaşi funcţionar depuind numaĭ 40 leĭ, i-ar maĭ rămânea 140 leĭ pe lună.

Nedreaptă este şi restricţia ce se face, ca anii serviţi fără reţinerĭ să nu fie socotiţi la lichidare pentru regularea la pensie, *dacă nu vor fi fost depuse complect acele reţinerĭ.* Căci se poate ca un funcţionar, aflat în această situaţie, să înceteze din viaţă înainte de a-şi fi putut complecta reţinerile, rămâind văduva saŭ orfanii; atunci din ce surse ar maĭ putea eĭ urma cu vărsarea reţinerilor până la complectarea întregeĭ sumĭ?

Nu ar fi decĭ o nedreptate strigătoare la cer, ca pe de o parte să fi suferit mizeria pe timpul cât capul familieĭ era în viaţă, privându-se apreape şi de strictul necesar existenţeĭ, pentru a achita lunar reţinerile, iar pe de alta, daca nenorocirea a făcut ca el să moară înainte de a fi complectat toate reţinerile, să nu li se ia în seamă anii serviţi fără reţinerĭ, pierzând ast-fel *şi anii serviţi cu reţinerĭ*, — căci chiar daca ar avea, de exemplu, 19 anĭ, 11 luni şi 27 de zile, tot n'ar putea avea dreptul la pensie—şi în acelaşi timp să piardă şi banii pe care i-a vărsat în comptul anilor fără reţinerĭ?

Este drept şi uman chiar, ca anii serviţi fără reţinerĭ să fie socotiţi la lichidare, iar restul de reţinerĭ până la complectarea întregeĭ sumĭ să se reţie lunar din pensia ce se va servi moştenitorilor unuĭ asemenea funcţionar, precum, 'mĭ pare, este prevĕzut şi în legea actuală, căcĭ alt-fel ar rămânea pe drumurĭ şi în cea maĭ neagră mizerie.

Ar fi drept ca la votarea acesteĭ legĭ să se ţie seamă de aceste îmbunătăţirĭ ce trebuesc aduse, adică: Ca termenul de 3 anĭ, prevĕzut pentru depunerea reţinerilor, să fie de 5 anĭ şi ea urmaşilor acelora carĭ aŭ încetat din viaţă înainte de a fi complectat toate reţinerile, să le fie ţinut în seamă timpul servit, fără reţinerĭ, rămâind ca restul ce va fi fost rămas neachitat să li se reţie lunar din pensia ce li se va servi.

Marin Brăncuncul.

Un balon rusesc căzut în jud. Dorohoiŭ

(*Prin postă de la corespondentul nostru particular*)

Dorohoiŭ, 16 Februarie.

Telegrafic v'am încunoştiinţat azĭ despre căderea unuĭ balon cu ofiţerĭ ruşi, pe teritoriul com. Dersca, din acest judeţ.

Intîmplarea prezintând o deosebită importanţă, am căutat să obţin cât maĭ multe amănunte şi iată ce am aflat:

Căderea balonuluĭ s'a petrecut erĭ, Joui, pe la orele 4 d. a.

Balonul, destul de mare şi frumos, venea din Rusia şi anume din Varşovia.

In nacelă se aflaŭ un căpitan îmbrăcat milităreşte şi douĭ soldaţi carĭ, după toate probabilităţile, făceaŭ serviciul de spionagiŭ la frontiera austriacă, fiind însărcinaţi, în acest scop, cu luarea de schiţe şi planurĭ.

Suflând un vînt puternic, balonul, care nu era perfect dirijabil, în momentul când spinteca vĕzduhul aflându-se în judeţul nostru, s'a scoborît din ce în ce maĭ jos până ce un cârlig din partea de jos a nacelei s'a aninat de firele telegrafice.

Sîrmele fură imediat rupte iar un stâlp de telegraf fu scos din pămînt din care causă astăzĭ comunicaţia telefonică şi telegrafică cu com. Dersca e cu desăvîrşire întreruptă.

In urmă balonul spart în partea de jos, se lovi de o maşină de treer din apropierea fabricei de spirt şi căzu imediat jos.

Norocul celor din nacelă a fost că balonul n'a căzut pe uscat, ci într'un mic iaz, aşa că eĭ nu s'aŭ ales decât cu spaima şi... o mică bae rece.

Dinşiĭ ne putând vorbi româneşte n'aŭ dat nicĭ o lămurire la întrebările ce li se puneaŭ de reprezentanţiĭ autorităţeĭ comunale din Dersca, sosiţi în grabă la locul întâmplăreĭ.

Pentru sătenĭ întâmplarea a fost un adevărat amuzament, dinşiĭ văzênd pentru prima oară un balon.

D. Eduard de Burbure, proprietarul moşieĭ Dersca, a încunoştiinţat imediat pe d. prefect Miclescu, care se află în Rădăuţi ocupat cu recrutările şi d-sa fără întârziere vesti telegrafic pe d. ministru de interne, cerând instrucţiuni în privinţa procedăreĭ cu ofiţeriĭ ruşi.

Până la sosirea răspunsuluĭ, ofiţeriĭ sunt reţinuţi la Dersca.

Bruno.

O CUGETARE PE ZI

Fericirea în gramatică e un substantiv de genul feminin; în cartea vieţeĭ însă este un verb care se conjugă: la trecut cu amintirea, la viitor cu speranţa, dar care n'are prezent.

SAPTAMÂNA POLITICĂ IN STREINATATE

In preajma noueĭ Dume

Alegerile ruseşti sunt pe sfârşite şi viitoarea compunere a Dumeĭ se precizează.

Democraţiĭ-constituţionalĭ sunt stăpâni pe situaţie şi vor forma în Dumă adevăratul Centru, partidul numeric cel maĭ puternic şi care va putea, când va vroi, să transporte majoritatea la dreapta saŭ la stânga. Faptul acesta face să apară cât de gravă e greşala comisă de guvern îndreptându-şi toate sforţările contra Cadeţilor şi refuzând să considere partidul lor ca legal.

Tactica logică ce se impunea în mod imperios era de a se menţine contactul între guvern şi gruparea democrată, spre a o împiedica să ia o atitudine de opoziţie sistematică.

In loc de aceasta, va fi acum războiul pe faţă, războiul înverşunat pe care l'am văzut producându-se în prima Dumă şi care a dus la situaţia tulbure cunoscută. Noua Dumă putea înlătura în mod practic revoluţia, deschizând, de acord cu guvernul, era reformelor, ca cu chipul acesta să se apere şi interese Coroaneĭ şi interesele naţiunei.

In împrejurările critice prin carĭ trece acum Rusia, cu terorismul reacţionar de o parte, şi terorismul revoluţionar de alta, făceaŭ democraţi-constituţionalĭ, aicĭtuit maĭ cu mă din elementele inteligente ale ţăreĭ, ajunse la o reală maturitate politică, este singurul partid pe care guvernul se poate sprijini în mod sigur. Se regretă mult în lumea politică din streinătate că nu s'a înţeles la vreme lucrul acesta şi că încă o dată s'a pus faţă în faţă nevoia pentru democraţi de a recurge la acţiunea revoluţionară şi nevoia pentru guvern de a rezista la impulsul de jos spre a apăra preatigiul Coroaneĭ.

Ceea ce constitue o indicaţie penibilă de ceea ce este de aşteptat din relaţiile guvernului cu viitoarea Dumă, este că se anunţă de pe acum că Tarul nu va primi pe deputaţi, cum a făcut-o la instalarea primeĭ Dume, şi că sesiunea la palatul Tauridei va fi declarată deschisă de către un funcţionar superior anume delegat pentru aceasta. Aceas a însemnează ruptura chiar înaintea întrunireĭ Dumeĭ şi o asemenea atitudine nu îngădue nicĭ o nădejde de împăcăciune.

Puterile, Turcia şi Anglia

Turcia a cerut, de acum câte-va luni, dreptul de a spori cu 3 la sută *ad valorem* taxele vamale asupra mărfurilor importate în imperiul otoman. In urma unor lungi şi laborioase tratative, puterile interesate aŭ sfârşit prin a adera, sub rezerva totuşi ca, pentru importurile în Macedonia, sporul va fi în profitul finanţelor macedonene, cari se luptă cu un mare deficit, pe care nu l'a putut înlătura expedientele adaptate de comisarul civil austriac.

Anglia se află printre puterile cari şi-aŭ dat consimţimîntul, dar acest consimţimînt a fost dat într'o formă care face foarte dificilă aplicarea ziseĭ măsurĭ.

Ministerul de externe englez a formulat maĭ întâiŭ obiecţiunĭ; apoĭ, impresionat de acordul celo-l'alte state în favoarea propuneriĭ turceşti, a cedat; atunci însă când a fost vorba să se trimită Sultanuluĭ nota semnată de ambasadorĭ şi care accepta noul regim vamal, reprezentantul Angliei n'a găsit nicĭ o dată vreme să-şi dea încălîitura. In realitate, Anglia exercită, în această chestiune, un fel de obstrucţionism.

Atitudinea guvernului de la Londra nu este, de alt-fel, inspirată nicĭ de motive politice, nicĭ încă maĭ puţin de intenţia de a creea încurcături în Orient; este o simplă chestie de *business*. Anglia are, în realitate, în mânile eĭ, aproape tot comerţul de import în Turcia şi sporul de 3 la sută asupra taxelor de introducere ar lovi în special produsele eĭ. Este probabil că şi cele-l'alte puterĭ s'ar fi arătat maĭ puţin culante, dacă ar fi avut şi ele de apărat interese atât de însemnate ca cele reprezintate de Anglia.

Se ştie însă că, zilele acestea, s'aŭ făcut la Londra demersurĭ stăruitoare spre a se pune capăt tărăgănărilor ce semnalarăm şi este de aşteptat ca aceste demersurĭ să isbutească, aşa ca Turcia să-şi poată aplica noul eĭ tarif vamal chiar în cursul acesteĭ primăverĭ.

DESFIINŢAREA serviciului auxiliar în armată

Ministerul de războiŭ a trimis următorul ordin circular medicilor recrutorĭ şi depozitelor de recrutare:

Prin ordinul No. 21149 (aliniatul 4) din 19 Februarie 1905—dat de către direcţia I-a a personalului şi infanteria—se atrăgea atenţiunea medicilor recrutorĭ carĭ pun prea mare zel la aplicarea art. 17 din legea de recrutare şi instrucţiile medicale speciale, repartizând ca auxiliarĭ armateĭ permanente şi trupeĭ cu schimbul a infanterieĭ oameniĭ, carĭ nu pot fi întrebuinţaţi cu folos în rândurile armateĭ.

Este evident că admiţându-se la recrutare oameniĭ cu oare-care dispoziţiĭ nesănătoase se înlătură elemente sănătoase şi destoinice din trupa permanentă şi se măreşte prea mult contingentul anual al trupeĭ cu schimbul.

In consecinţă, pentru a se face faţă acestui mare neajuns, mediciĭ aŭ avut ordin (No2.1149 al 4), ca fără a se bate de la lege şi instrucţiile speciale, să scutească pe toţi tinerii carĭi prezintaŭ infirmităţi ce'ĭ fac impropriĭ serviciuluĭ militar.

Cu toate acestea, pentru clasa anuluĭ 1907 s'aŭ recrutat pe întregul teritoriu al ţăreĭ, 832 oameni ca auxiliarĭ, ceia ce arată că instrucţiile coprinse în sus menţionatul ordin, nu aŭ fost în destul de afirmative şi categorice cu privire la micşorarea claseĭ auxiliarilor.

Ministerul consideră că numărul auxiliarilor arătaţi maĭ sus este foarte mare şi doreşte ca pe viitor această categorie să fie foarte mult micşorată.

In acest scop, veţi bine-voi ca la recrutarea claseĭ anului 1903 să fie consideraţi ca scutiţi şi tinerii atinşi din infirmităţile ce resultă din încheerea Comitetului sanitar superior şi care sunt următoarele:

Din broşura asupra „Boalelor, infirmităţilor şi viciilor de conformaţiune, incompatibile cu serviciul militar":

a) Pag. 4, al. *c* va fi suprimată.

b) Pag. 5.—Partea finală relativă la serviciul auxiliar, va fi suprimată.

c) Pag. 30. — Miopia —, relativ la serviciul auxiliar, — va da drept la scutire.

Dispoziţiunile relative la categoria serviciuluĭ militar auxiliar, care se desfiinţează, vor fi anulate, — adică oamenii prevĕzuţi în această categorie vor fi consideraţi ca scutiţi cu următoarele excepţiĭ, carĭ nu constituesc cazurĭ de scutire şi prin urmare sunt compatibile cu serviciul militar activ şi anume:

1) Perderea puţin însemnate ale pavilionuluĭ urecheĭ saŭ cu părejiĭ craniuluĭ, strămtoarea unuia saŭ a amborconducte auditive fără alteraţia auzuluĭ. 2) Idrocelul cordonuluĭ spermatic. 3) Cirsocelul, varicocelul.

Intrunirea exportatorilor şi comercianţilor de cereale

Erĭ d. a. s'a ţinut la Camera de comerţ din Capitală adunarea comercianţilor, industriaşilor, agricultorilor şi exportatorilor de cereale din oraşele Constanţa, Bucureşti, Craiova, Brăila, Galaţi, etc. spre a discuta neajunsurile din partea C. F. R.

Adunarea este prezidată de d. Sig. Prager, ales prin aclamaţii. D-sa roagă ca discuţiile să fie cu totul obiective.

Aŭ luat parte între alţiĭ d-niĭ Sava Şoimănescu, N. Zane, Manny, Crist. Staicovici, G. Cristodorescu, Brancovici, Walf, dr. Anghelescu, Dim. Z. Furnica, D. Ghica, Moroianu, Blanka, D. Buta, A. Ionescu (Ialomiţa), Al. Cottescu.

Vorbesc d-niĭ Brancovici, N. Zane, Săulescu, arătând starea primitivă de lucrurĭ ce se petrece în transportul cerealelor pe C. F. R. Transportul se face atât de greŭ, încât anul acesta nu se va putea până la vară transporta cerealele din anul trecut.

Trece o lună şi două până ce să ajungă un vagon expediat dintr'un oraş la altul. In acest timp direcţia C. F. R. publică în „Monitor" cum că are la dispoziţie 7 — 800 vagoane nereclamate pe fie-care zi. Aceste vagoane sunt băgate prin liniile de garaj şi nu pot fi scoase, iar comercianţiĭ cer în zadar vagoane.

In Constanţa cheiul nu există aşa cum ar trebui şi vagoanele se manipulează în mod transcedental, maĭ anevoios de cât dacă s'ar face prin altfel de tracţiune.

S'a arătat că, nu lipsa de capital îi împiedica pe ceĭ de la C. F. R., de a servi cemerţul în mod satisfăcător, ci nepriceperea şi incuria.

D. Coandă, arată că parlamentul nu se îngrijeşte de loc de interesele comerţuluĭ şi agriculturei. Să se dea baniĭ C. F. R., dar nu celor ce le conduc azĭ, fiind că nu vor şti cum să-i întrebuinţeze.

Dovadă e că aŭ făcut cântare automate, carĭ nu aduc nicĭ un folos. Eĭ se interesează a se pune la adăpost de orĭ-ce răspundere.

D. Seulescu zice, acum ne dăm seama de foloasele ce s'aŭ adus transportuluĭ pe C. F. R. când se afla între conducătoriĭ serviciuluĭ d. Al. Cotescu.

D. Cotescu zice că în ultimiĭ anĭ traficul pe C. F. R. s'a dublat şi nu se maĭ poate satisface cerinţele cu mijloacele actuale. Abia aŭ sosit 20 maşini şi ele nu înlocuesc nicĭ măcar maşinele vechĭ scoase din uz anul acesta. Trebuesc maşinĭ multe şi trenurĭ multe.

Eŭ dacă aşĭ fi în serviciul C. F. R. nu aşĭ şti, vă mărturisesc, cum să satisfac maĭ bine nevoile dv.

D. Săvescu din Constanţa arată cu date statistice că azĭ s'aŭ transportat pe jumătate ca în 1903, de şi materialul rulant e îndoit şi magaziile s'aŭ înzecit. Crede că ceĭ de la C, F. R. fac dinadins aşa de marĭ dificultăţi comerţuluĭ de cereale, spre a ridica o mişcare catre guvern ca să le dea celor de la C. F. R. fonduri noĭ, spre a le întrebuinţa cu nepricepere.

D. N. Zane arată că nu este numaĭ incapacitate ci imposibilitate une-orĭ; aceia ce se întâmplă la noĭ nu este un caz special, ci se întâmplă în toată Europa, din cauza lipseĭ de maşinĭ şi de mijloace de transport.

Crede că trebue numită o comisiune care să intervie pe lângă guvern a da sumele necesare C. F. R.

D. Manny arată că de când s'aŭ creat venituri căilor ferate, nevoile aŭ crescut.

Maĭ este şi faptul că la 15 Martie intră tariful numit cu o urcare de 50 leĭ la vagon peste tariful ordinar şi se explică o şi maĭ mare aglomeraţie. Ar fi o măsură să cerem ca pe liniile unde sunt 2—3 trenurĭ să rămână unul şi cele-l'alte maşinĭ să se îndrepteze spre porturĭ.

D. Cotescu zice că s'aŭ înmulţit enorm cerinţele Bucureştiuluĭ, carĭ închid toate staţiile, din această causă se închide şi drumul către Constanţa, în acest port se va termina apoĭ acum construirea unuĭ nouĭ siloz care va descărca 600 vagoane pe zi.

Directorul C. F. R. cere 53 milioane spre a putea face lucrările ce se cer pentru satisfacerea nevoilor de transport. Dacă nu i se dă suma, nu se pot face lucrărĭ complecte şi operaţiile se vor îngreuna şi maĭ mult ca azĭ.

D. Sava Şomănescu crede că trebue să se ceară tot odată guvernuluĭ să înfiinţeze consiliul de administraţie al C. F. R., compus din comercianţi şi industriaşi, carĭ cunosc bine nevoile comerţuluĭ.

La urmă se votează o moţiune prin care se numeşte o comisie compusă din d-niĭ: Sava Şomănescu, Seceleanu şi Seulescu; Sig. Prager, Brancovici şi Coandă; şi N. Zane, Manny şi Boambă care să intervie pe lângă guvern spre a aduce la îndeplinire: reprezentanţiĭ din parlament să aducă chestia în discuţie, cu ocazia budgetuluĭ C. F. R. să dea căilor ferate toate fondurile necesare pentru înzestrarea cu material rulant şi instalaţiĭ necesare transporturilor; să se înlesnească de urgenţă distribuirea şi manipularea vagoanelor, să se revadă actualele tarife de transport, ţinându-se seamă de cerinţele economice naţionale; mărfurile depuse în gărĭ sub regimul tarifuluĭ de sezon, până la 15 Martie şi cele ce se vor depune până la 1 Aprilie cu reducerea taxeĭ de 50 leĭ de vagon, să se bucure de aseste tarife, azĭ în vigoare pentru Constanţa, chiar dacă se vor expedia după terminul specificat; direcţia Căilor Ferate Române să publice zilnic tabele de sosirea şi descărcarea în toate porturile a vagoanelor cu cereale şi mărfurĭ diverse; numirea unuĭ inspector permanent al C. F. R. la Constanţa; să se ia măsurĭ pentru înlesnirea transporturilor destinate industrieĭ din interior.

Comisia se va întruni azĭ la Camera de comerţ pentru a face demersurile necesare.

Marin.

Modificarea itinerariului recrutărei în Bucureşti

Iată cum s'aŭ schimbat zilele în carĭ se va face tragerea sorţilor în Bucureşti:

Culoarea de alb: La 20 Februarie circumscripţiile 8, 9 şi 10; la 21 Februarie circ. 11 şi 12; la 22 Februarie circ. 13 şi 14: la 23 Februarie tragerea sorţilor.

Culoarea de galben: La 24 Februarie circumscripţia 15, 16 şi 17; la 25 Februarie zi liberă; 26 Februarie circ. 18 şi 19; 27 Februarie circ. 20 şi 21; 28 Februarie restul şi tragerea sorţilor.

Culoarea de Negru: La 1 Martie, circ. 36 şi 37; la 2 Martie circ. 38; la 3 Martie circums. 39 şi 40; la 5 Martie circ. 41 şi 42; la 6 Martie restul şi tragerea sorţilor.

Culoarea de Verde: La 7 Martie zi liberă; la 8 Martie circ. 22 şi 23; la 9 Martie circ. 24 şi 25; la 10 Martie circ. 26; la 11 Martie zi liberă; la 12 Martie circ. 27 şi 28 şi la 13 Martie tragerea sorţilor.

Culoarea de Albastru: La 14 Martie, zi liberă; la 15 Martie, circ. 29 şi 30; la 16 Martie, restul de la circ. 30; la 17 Martie, circ. 31 şi 32; la 18 Martie, zi liberă; la 19 Martie, circ. 33, 34 şi 35 şi la 20 Martie restul şi tragorea sorţilor.

Cu începere de la 24—30 Martie se primesc contestaţiĭ, supra-revizii pentru ceĭ lăsaţi de la corpurĭ, taxe militare şi primirea certificatelor.

Comisiunea se compune din d-niĭ colonel Krutescu, preşedinte; locot.-colonel dr. Popescu Grozeanu medic recrutor, C. Mănescu delegat din partea judeţuluĭ, Scarlat Orăscu, directorul poliţieĭ, din partea ministerului de interne şi căpitanul M. Drăghiciĭ, şeful depozituluĭ de recrutare Bucureştiĭ, ofiţer recrutor.

INMORMÎNTAREA GENERALULUI LAHOVARY

Erĭ, la ora 1 după amează, s'a făcut fără pompă, fără paradă, însă cu o simplicitate impunătoare, înmormîntarea regretatuluĭ general Lahovary.

Calea Victorieĭ şi toate stradele carĭ duc la biserica Albă, unde era depus corpul neînsufleţit al generaluluĭ, prezentaŭ la acea oră o mare animaţie.

Imprejurimile bisericeĭ Albe sunt de asemenea pline de un public imens.

* * *

La portalul bisericeĭ aşteptaŭ sosirea A. S. R. Prinţuluĭ Ferdinand, d. prim-ministru G. Gr. Cantacuzino, d. Ion Lahovary, fratele defunctuluĭ general, d-niĭ miniştri Take Ionescu, C. Disescu, I. Grădişteanu, general Manu şi D. Greceanu, membriĭ familieĭ Lahovary, precum şi un mare număr de personalităţi marcante.

Alteţa Sa, sosêşte la ora precisă, însoţit de d. aghiotant Rămniceanu, şi e primit de d-niĭ miniştri.

Principele Moştenitor e condus în biserică şi ia loc lângă sicriul defunctuluĭ general.

Mica biserică devine neîncăpătoare cu toate măsurile luate spre a preveni îmbulzeala.

* * *

Printre persoanele aflătoare în biserică, remarc pe lângă d-niĭ miniştri pe d-niĭ: I. C. Brătianu, Emil Costinescu, M. Ferechide, V. Maior, fruntaşi aĭ partiduluĭ liberal; N. Filipescu, Al. Marghiloman, fruntaşi aĭ partiduluĭ conservator carpist; generalĭ dr. Teodori, dr. Demostene, Wartiade, Brătianu, Coandă, Averescu, Robescu; d-niĭ dr. Istrati, principele Bibescu, dr. Obreja, M. Antonescu, decanul barouluĭ de Ilfov, Miclescu, P. Sfetescu, N. Cosăcescu, Luca Elefteresc u, Gr. Goilav, senator, Săvescu, directorul penitenciarelor, Gr. Cerchez, directorul pestelor, funcţionariĭ superiorĭ aĭ ministeruluĭ de externe, personalul superior aĭ primărieĭ Capitaleĭ, un mare număr de senatorĭ şi deputaţi, etc. etc.

Era de faţă şi corpul diplomatic şi consular din Capitală în întregime, precum şi numeroşiĭ consulĭ străinĭ din oraşele noastre principale.

Membriĭ familieĭ Lahovary luaseră loc la picioarele sicriuluĭ iubitului lor defunct.

* * *

Serviciul religios a fost celebrat de P. S. S. arhiereul Nifon, vicarul Mitropolieĭ, secondat de un cler numeros. Răspunsurile erau date de corul bisericeĭ.

După terminarea serviciuluĭ aŭ început discursurile.

Discursul d-luĭ G. Gr. Cantacuzino

Prima cuvintare a fost rostită de d. prim-ministru, în numele guvernuluĭ şi partiduluĭ conservator.

D-sa cu vocea tremurândă de emoţie, a făcut apologia ilustruluĭ defunct.

Moartea nemiloasă, a spus d. prim-ministru, a secerat dintre noĭ pe valorosul patriot şi om politic, în puterea vârsteĭ.

Lovit de o boală mortală, fără leac, generalul Lahovary s'a stins pe pământ strein, departe de iubiţiĭ săi, departe de ţara sa pe care a iubit-o cu pasiune.

Familia Lahovary, acea bine-cuvintată familie, a îndurat până acum marĭ pierderĭ. Acum zece anĭ am vărsat lacrămĭ pe mormîntul luĭ Alexandru Lahovari, iar acum îl ducem la locasul de veci pe scumpul general. Aceştĭ douĭ fraţi de o potrivă de marĭ, erau două podoabe ale neamuluĭ nostru carĭ, vaĭ! aŭ dispărut.

Câtă durere adâncă ne pricinueşte dispariţia acestor valoroşi bărbaţi, carĭ ne îmbărbătaŭ în luptele noastre pentru binele public.

Ca militarĭ general Lahovary a adus patrieĭ sale marĭ servicii pe câmpul de bătae, ca ministru de războiŭ a organizat arma şi a sporit-o iar ca om politic s'a distins tot-d'auna în fruntea luptătorilor.

Venind la ministerul de externe, generalul Lahovary n'a fost maĭ puţin folositor neamuluĭ nostru prin serviciile aduse causeĭ românilor macedoneni. Luĭ i se datoreşte recunoaşterea comunităţilor româneşti din Macedonia ca naţiune a parte.

Perderea fiuluĭ iubit a dat o mare lovitură inimeĭ generaluluĭ Lahovary. De la moartea acelui copil iubit e nemărginită durere s'a încuibat în sufletul sĕŭ.

Acea durere a doborât în cele din urmă pe acela pe care îl plângem cu toţiĭ azĭ.

Odihneşte-te în sferele senine în carĭ locueşc ceĭ senini, iubite general. Noĭ nu te vom uita nicĭ o dată

108

GLASUL MORŢILOR

— Mare roman de moravurĭ —

PARTEA A DOUA

IX

Era amor?...

— Ce înseamnă asta? îşi spuse dînsa. Oare toată lumea pleacă de acasă în timpul nopţeĭ? Şi recunoscu îndată pe Firmin, cameristul soţuluĭ eĭ. Ca şi stăpânul sĕŭ, servitorul eşi pe poartă, silindu-se să nu deştepte atenţia nimănuia.

— Da, zise Elena, după un moment de gândire... Lucrul este cât se poate de logic... Cameristul, ştiind că stăpânul sĕŭ a plecat, şi că prin urmare, nu maĭ avea cine să-l cheme în timpul nopţeĭ, se duce şi dînsul să-şi vadă de afaceri... O fi având şi el vre-o amantă... Lucrul acesta trebuia să fie unul dintre obiceiurile caseĭ!...

Elena se simţi cuprinsă de frig; îşi aruncă un şal pe umerĭ şi se întoarse din noŭ la fereastră.

— Voĭ aştepta aicĭ până la întoarcerea soţuluĭ meŭ, îşi zise dînsa.

Şi ore întregĭ rămase astfel, nemişcată, nesimţind nicĭ frigul nopţeĭ, nicĭ oboseala, cu răbd